

Een nieuwe blik op Tsjechov

INTERVIEW
HANS KESTING EN
HÉLÈNE DEVOS

● Toneelgroep Amsterdam besluit 'De Meeuw' twee keer in Groningen

Door Eric Nederkoorn

Amsterdam Wat maakt Anton Tsjechov (1860-1904) zo groot en herkenbaar als toneelschrijver? De Russische arts fileert in zijn werk het menselijke karakter even subtiel als meedogenloos. Onder een ironische laag ligt diepe tragiek verscholen. Hélène Devos vat het bondig samen. "Wat telkens terugkeert in zijn stukken zijn de hoop, de ambities en de verliefdheden van zijn personages. En aan het einde mislukt het altijd. *Áltijd!*"

Zo gaat dat ook in *De Meeuw*, het stuk waarin de 24-jarige Devos haar eerste hoofdrol speelt voor Toneelgroep Amsterdam. Woensdag en donderdag komt de voorstelling naar de Stadsschouwburg Groningen. *De Meeuw* was het eerste grote stuk van Tsjechov. Een vastgelopen actrice boort op kleinerende wijze de toneelschrijfambitie van haar zoon de grond in. En de jonge Nina (Devos) had nog wel zo gehoopt via hem verder te komen. Nu mikt zij maar op de veel oudere Trigorin, geliefde van die moeder. De kiem voor een kleine ramp is gelegd.

Trigorin wordt gespeeld door Hans Kesting, al jaren een gewaardeerde kracht bij het ensemble. Thomas Ostermeier regisseert het stuk. Zijn werkwijze verschilt sterk van die van artistiek leider Ivo van Hove. Devos: "Ik was best nerveus voor hem, in het begin. Hij begon met improvisaties. Voor de scène waarin Nina en Trigorin verliefd worden, vroeg hij of ik wel eens een idool had ontmoet, en zo ja, wat ik daarbij toen voelde. Toevallig was mij dat ooit overkomen, met een Vlaamse zanger, 14 jaar was ik zo'n

▲ **Hélène Devos en Hans Kesting met Toneelgroep Amsterdam in 'De Meeuw'. Foto: Jan Versweyveld**

beetje. Dat gevoel moest ik proberen terug te halen." Kesting: "Door het al improviserend, met gebruik van eigen ervaringen uit het verleden, zo dichtbij je te houden, krijgt het spel iets heel naturalistisch; stil en zacht, echt. Het is haast geen spelen meer. Het is een geweldige ervaring om te worden geregisseerd door Ostermeier - een man met hetzelfde vakmanschap en van hetzelfde niveau als Ivo."

Devos: "Verskil met Ivo is dat Thomas van je verlangt dat je altijd bij de repetities bent, ook als je niet aan de beurt komt." Kesting: "Hij wilde dat we het als groep zouden beleven, intiem, samen, zonder dat het klef werd natuurlijk. En die man heeft zo'n kennis van zaken dat het heus geen straf is alles mee te moeten maken. Hij is zelf tijdens een repetitie continu op het toneel, meedoend, aanwijzingen gevend."

De Vos: "We blijven in het stuk ook steeds allemaal op het toneel. Niemand gaat af. Ivo staat bij de repetities liever aan de zijkant. Da's een groot verschil. Thomas denkt heel

associatief. Hij legt het geregeld stil om nog weer dingen te veranderen. Zeker in de periode van de try-outs. Weer en weer, en nog maar eens opnieuw. Het was heel interessant en vermoeiend tegelijk. Hij stond me toe kleine dutjes te pakken tussendoor. *De Meeuw* is voor mij een geweldige ervaring. Ik zal echt triest zijn als het voorbij is. En ik hoop heel erg dat we het op ons repertoire houden."

Op het toneel scharrelen twee kippen rond: Henny en Penny. Kesting: "Ze vormen het contrast tussen het echte leven en ons, als spelers. Bovendien passen ze goed bij

de plattelandsachtergrond van het stuk." Ook voor de kippen is het na donderdag voorbij. Bezoekers die denken Henny en Penny een mooie oudedag te kunnen geven op het platteland, kunnen via Facebook (www.tga.nl) of Twitter (#henny&penny) aangeven waarom. Er zijn vrijkaarten voor wie door het gezelschap samen met de Dierenbescherming wordt uitverkoren.

In Groningen

Toneelgroep Amsterdam speelt 'De Meeuw', 23 en 24/10, Stadsschouwburg Groningen, 20.15 uur, €25 - €7,50.